07/02/2024

Η Ιερά Σύνοδος τίμησε τον Προστάτη της Άγιο Φώτιο

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Μετά πάσης εκκλησιαστικής λαμπρότητος εορτάστηκε η μνήμη του εν Αγίοις Πατρός ημών Φωτίου του Μεγάλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τον οποίον τιμά κατ' εξοχήν η Ιερά Σύνοδος και οι Θεολογικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Χθες το πρωί, Τρίτη 6 Φεβρουαρίου 2024, τελέστηκε στο **Καθολικό της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πεντέλης** ο Όρθρος και η Θεία Λειτουργία, ιερουργούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευσταθίου, μετά των ορισθέντων υπό της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονος και Κίτρους και Κατερίνης κ. Γεωργίου.

Στη σύσκεψη που ακολούθησε παρέστησαν ο επικεφαλής του Γραφείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου εν Αθήναις Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Θεοδώρητος, ο Έξαρχος του Παναγίου Τάφου στην Αθήνα Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Ραφαήλ Γρίβας, οι Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Μητροπολίτες Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος, Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Χρυσόστομος, Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αρδαμερίου κ. Θεόκλητος, Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμων, Κίτρους και Κατερίνης κ. Γεώργιος, Ιωαννίνων κ. Μάξιμος, Ελασσώνος κ. Χαρίτων, Θήρας, Αμοργού και Νήσων κ. Αμφιλόχιος, Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Νικηφόρος και Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ανέων κ. Μακάριος, Πειραιώς κ. Σεραφείμ, Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος, Κρήνης κ. Κύριλλος, Νέας Ιωνίας, Φιλαδελφείας, Ηρακλείου και Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ και Περιστερίου κ. Γρηγόριος, ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Θερμοπυλών κ. Ιωάννης, οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι Χριστιανουπόλεως κ. Προκόπιος, Ταλαντίου κ. Επιφάνιος, Θεσπιών κ. Παύλος και Τανάγρας κ. Απόστολος, ο Αρχιγραμματεύς της Ιεράς

Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Ιωάννης Καραμούζης και ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Θεοχάρης.

Επίσης παρέστησαν ο Αντιπρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **κ. Χρήστος Καραγιάννης,** οι Κοσμήτορες των Θεολογικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ. **Εμμανουήλ Καραγεωργούδης και κ. Χρυσόστομος Σταμούλης**, αντίστοιχα, οι Ελλογιμώτατοι Πρόεδροι των τεσσάρων Τμημάτων των Θεολογικών Σχολών, καθώς και ο Πρόεδρος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών **κ. Αθανάσιος Καψάλης**.

Στην κοινή σύσκεψη προήδρευσε ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, ο οποίος κηρύσσοντας την έναρξη, μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι «αξιωθήκαμε φέτος έπειτα από τις γνωστές δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε εξαιτίας της πανδημίας και των δυσμενών καιρικών συνθηκών του παρελθόντος έτους, να τιμήσουμε τη μνήμη του ιερού Φωτίου, προστάτου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και των θεολογικών μας Γραμμάτων.».

Αναφορικά προς τον εορταζόμενο Μέγα Πατριάρχη Φώτιο, ο Μακαριώτατος επισήμανε αρχικά ότι κυριάρχησε στην πνευματική αναγέννηση του Βυζαντίου κατά τον 9ο αιώνα, χαρακτηρίζοντάς τον διανοούμενο με εξαιρετική κριτική ικανότητα, πολυμάθεια, πολιτική και διαλεκτική δεξιότητα, ευφυΐα και διορατικότητα, ο οποίος πάντοτε διατηρούσε ζωντανή και καρποφόρο την πίστη του προς τον Θεό, διαθέτοντας αληθινά εκκλησιαστικό φρόνημα. Επίσης, υπήρξε πολυγραφότατος και γόνιμος συγγραφέας, ενώ εξίσου σημαντική ήταν και η επίδοσή του στην υμνογραφία, την ομιλητική, το κανονικό δίκαιο, την επιστολογραφία και την ερμηνευτική.

Στη συνέχεια, ο Μακαριώτατος τόνισε ότι μελετώντας κάποιος με προσοχή τη ζωή και το έργο του Αγίου Φωτίου, μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι διακρίθηκε σε τρεις κυρίως τομείς: ως κορυφαίος φιλόλογος, ως θεολόγος και ποιμένας της Εκκλησίας και ως εξαίσιος εκκλησιαστικός και πολιτικός ηγέτης.

Κλείνοντας τη σύντομη προσφώνησή του, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών

και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος εξέφρασε την ευχή: «Είθε ο αγιώτατος Φώτιος, τον οποίο δικαίως ο υμνογράφος αποκαλεί “της πίστεως έρεισμα, της Εκκλησίας διδάσκαλον και στύλον ακράδαντον ομολογίας και πολύφωτον της χάριτος φωστήρα”, να εμπνέει τη διακονία μας στην Εκκλησία και στα θεολογικά μας γράμματα, ώστε, βαδίζοντας τα ίχνη του, να ακολουθούμε τη δική του φωτεινή πορεία.».

Θέμα της εφετινής συσκέψεως ήταν ***«Η λάμψη του αρχαίου κόσμου υπό το Φως του Αγίου Φωτίου. Μετακένωση και μεταλειτουργία του κλασικού πολιτισμού στον χριστιανικό»***, με Εισηγήτρια την Ελλογιμωτάτη κ. Κυριακούλα Παπαδημητρίου, Καθηγήτρια Καινής Διαθήκης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στο πρώτο μέρος της Εισήγησής της η κ. Παπαδημητρίου καθόρισε τον λό-γο που ο-δή-γη-σε τον ιερό Φώ-τι-ο στην α-νά-γνω-ση και με-λέ-τη της αρ-χαι-ο-ελ-λη-νι-κής γραμ-μα-τεί-ας και στη συμ-πε-ρί-λη-ψή της στον εκ-κλη-σι-α-στι-κό και χρι-στι-α-νι-κό λό-γο του, ενώ στο δεύ-τε-ρο μέ-ρος, τον εξέτασε ως α-να-γνώ-στη και πα-ρα-γω-γι-κό α-πο-δέ-κτη της κλα-σι-κής σο-φί-ας, α-κο-λου-θών-τας τα βή-μα-τα της συγ-κρι-το-λο-γι-κής α-νά-λυ-σης.

Πε-ρι-γρά-φοντας τη δι-α-δι-κα-σί-α πρόσ-λη-ψης εκ μέ-ρους του Αγίου Φωτίου της κλα-σι-κής παι-δεί-ας, της ε-σω-τε-ρί-κευ-σης και ε-πε-ξερ-γα-σί-ας της, αλ-λά

κυ-ρί-ως τη δι-α-δι-κα-σί-α ερ-μη-νεί-ας και ε-πα-νερ-μη-νεί-ας της, με την ο-ποί-α -πέ-τυ-χε τη με-τά-βα-ση α-πό τον κλα-σι-κό στον χρι-στι-α-νι-κό πο-λι-τι-σμό, η Εισηγήτρια είχε ως στό-χο τη διαμόρφωση μιας κα-θα-ρό-τε-ρης ει-κό-νας γι-α την πνευ-μα-τι-κή και συ-νά-μα πο-λι-τι-σμι-κή δι-ερ-γα-σί-α αυ-τής της δρά-σης του, αλλά και της συμ-βο-λής του στη με-τα-κέ-νω-ση και με-τα-λει-τουρ-γί-α του κλα-σι-κού πο-λι-τι-σμού στον χρι-στι-α-νι-κό.

Η κ. Παπαδημητρίου τόνισε ιδιαίτερα ότι ο Ά-γι-ος Φώ-τι-ος προσ-λαμ-βά-νει «πα-ρα-γω-γι-κά» την κλα-σι-κή σο-φί-α, κα-θό-σον προ-σεγ-γί-ζει τα κεί-με-νά της με το δι-κό του εν Χρι-στώ φως και τα ε-κλαμ-βά-νει ως α-φορ-μή και ε-ρέ-θι-σμα γι-α να δη-μι-ουρ-γή-σει το δι-κό του κεί-με-νο και να κα-τα-σκευ-ά-σει το δι-κό του νό-η-μα. Δεν α-να-ζη-τά στα κλα-σι-κά κεί-με-να ε-πι-χει-ρή-μα-τα ε-πι-βε-βαί-ω-σης των χρι-στι-α-νι-κών θέ-σε-ών του, αλ-λά ε-πε-ξερ-γά-ζε-ται με σο-φί-α τα χρή-σι-μα ση-μεί-α τους και ε-πα-να-προσ-δι-ο-ρί-ζει και-νο-τό-μα την κλα-σι-κή σκέ-ψη κα-τά Χρι-στόν. Το ό-λο α-πο-τέ-λε-σμα εί-ναι έ-να νέ-ο έρ-γο, το ο-ποί-ο συ-νο-μι-λεί με το προ-η-γού-με-νο, αλ-λά α-πο-κλί-νει α-πό αυ-τό, δυ-νάμενο να αν-τι-πα-ρα-τί-θε-ται σε αυ-τό, να το α-πο-δο-κι-μά-ζει ή και να το α-πορ-ρί-πτει. Με αυ-τόν τον τρό-πο, το εν-δι-α-φέ-ρον με-τα-το-πί-ζε-ται α-πό την α-κτι-νο-βο-λί-α του πομ-πού στο φως του δέ-κτη.

Κατόπιν, ανέφερε ότι ο Άγιος Φώτιος ακο-λού-θη-σε μί-α σει-ρά πε-παι-δευ-μέ-νων πα-τέ-ρων της Εκ-κλη-σί-ας, ό-πως ο Μέ-γας Βα-σί-λει-ος, προ-γε-νέ-στε-ρα, και ο Άγι-ος Γρη-γό-ρι-ος Πα-λα-μάς, με-τα-γε-νέ-στε-ρα, οι ο-ποί-οι α-πο-δέ-χθη-καν σύμ-με-τρα και α-ξι-ο-ποί-η-σαν την κλα-σι-κή σο-φί-α. Εκείνος βρί-σκε-ται α-νά-με-σά τους, αλ-λά με ε-ξέ-χου-σα δι-α-φο-ρά: κα-νείς άλ-λος δεν α-σχο-λή-θη-κε με την αρ-χαι-ο-ελ-λη-νι-κή γραμ-μα-τεί-α ως κρι-τι-κός α-να-γνώ-στης και γραμ-μα-το-λό-γος, ό-πως χα-ρα-κτη-ρί-ζε-ται α-πό τη σύγ-χρο-νη έ-ρευ-να. Γι’ αυ-τό, δί-και-α το έρ-γο του μπο-ρεί να θε-ω-ρη-θεί προ-γραμ-μα-τι-κό γι-α τον χρι-στι-α-νι-κό, αλ-λά και τον οι-κου-με-νι-κό αν-θρώ-πι-νο πο-λι-τι-σμό.

Κλείνοντας την εμπεριστατωμένη Εισήγησή της ανέφερε, συν τοις άλλοις, ότι ο Ά-γι-ος Φώ-τι-ος προ-σφέ-ρει έ-ναν πνευ-μα-τι-κό τρό-πο α-νά-γνω-σης του σύγ-χρο-νου πο-λι-τι-σμού μέ-σα α-πό την εν Χρι-στώ ο-πτι-κή και με τις κα-τά Χρι-στόν προ-ϋ-πο-θέ-σεις. Κά-θε φο-ρά που κα-λού-μα-στε να α-να-με-τρη-θού-με με τη σύγ-χρο-νη φι-λο-σο-φί-α, μπο-ρού-με να προ-σερ-χό-μα-στε με τον τρό-πο του α-γί-ου: Πρόσ-λη-ψη του κό-σμου χω-ρίς φό-βο και μει-ο-νε-ξί-α, κρι-τι-κή με βά-ση την ορ-θο-τό-μη-ση της χρι-στι-α-νι-κής α-λή-θει-ας, κέ-νω-ση α-πό τα πε-ριτ-τά, με-τα-κέ-νω-ση με ε-πί-γνω-ση των σύγ-χρο-νων α-ναγ-κών του αν-θρώ-που και με-τα-λει-τουρ-γί-α κα-τά τον ποι-μαν-τι-κό τρό-πο που η μέριμνα

της Εκ-κλη-σί-ας γι-α τον άν-θρω-πο και τη σω-τη-ρί-α του μπο-ρεί να α-να-πτύ-ξει. Εί-ναι μί-α ε-πί-μο-χθη και δύ-σκο-λη δι-α-δι-κα-σί-α, γι-α την ο-ποί-α χρει-α-ζό-μα-στε τον φω-τι-σμό του Πνεύ-μα-τος, που θα α-να-πλη-ρώ-νει την α-νε-πάρ-κει-ά μας και θα συμ-πλη-ρώ-νει τα κε-νά και τις α-προσ-δι-ο-ρι-στί-ες του πο-λι-τι-σμού μας.

Μετά την εισήγηση η κ. Κυριακούλα Παπαδημητρίου απάντησε σε ερωτήσεις και τοποθετήσεις.

Στις 13.00 ο Μακαριώτατος παρέθεσε γεύμα προς τιμήν των Ελλογιμωτάτων Καθηγητών των Θεολογικών Σχολών.

Διαβάστε επίσης – Αρχιεπίσκοπος: “Η Εκκλησία μίλησε στον λαό. Οι έχοντες καλή διάθεση θα κάνουν αυτό που πρέπει”